

آیا تاکنون در مورد فرامهارت ...؟؟؟

سلام جناب آقای دکتر

سلام بفرمایید.

ببخشید خدمت رسیدیم تا

اجازه بدهید دارم پرونده بیمارستان را می‌خوانم.

خوب چه کاری از من بر می‌آید؟

آقای دکتر چشم امیدمان به شما است؛ گفتند که شما

ببخشید از تعارف بگذریم. وضعیت بیمارستان بسیار نامطلوب است، از من کار زیادی بر نمی‌آید. اصلاً امید نمی‌دهم. باید دستورات را مو به مو اجرا کنید. اگر نمی‌توانید اجرا کنید، خدا حافظ. پرونده هم که ناقص است....؛ خانم منشی، مگر نگفتم

که قبل از ورود پرونده را کامل کنید و اگر مدارک بیماران ناقص است داخل نفرستید. خوب، خوب، خوب ...

آقای دکتر من از شدت بیماری خود آگاه هستم. آمده‌ام بینم که آیا امید

آقای عزیز همه مریضها مثل شما سوالاتی دارند که جواب دادن به آنها مشکل است و و، شما بفرمایید بیرون من برای همراه شما توضیح دهم.

این برخورد بسیار تند و خشن حتی از طرف باسوادترین پزشکان پسندیده نیست. آیا چنین پزشکی می‌تواند به رسالت شغلی خود به نحو مناسبی عمل کند؟ حالا شما بگویید که آیا باسوادترین افراد توانمندترین‌ها هستند؟ آیا اگر فردی در علوم مرتبط به رشته تخصصی خود دانش بالایی داشته باشد حتماً می‌تواند مفیدترین فرد نیز باشد؟

بله اگر چه دانش و سواد تخصصی از اجزاء اصلی و مهم برای مفید و موثر بودن هستند ولی شرط کافی نیستند. دانش و تبحر در حیطه شناختی (cognitive) یکی از اجزا هر کار حرفه‌ای است. پزشک بدون دانستن عوارض اصلی داروها و علائم بیماریها مسلماً نمی‌تواند طبابت صحیحی داشته باشد. ولی در دانش، مهارت‌های عملی (skills) نیز بسیار ضروری می‌باشند. اگر پرستار نتواند زخمی را به درستی پانسمان نماید در حرفه خود ناموفق است هر چند که در امتحانات تئوری شاگرد اول باشد.

ولی بحث آن است که دانش و مهارت هم به تنهایی کافی نیستند. این توانمندی‌ها (capacities) شرط لازم هستند ولی شرط کافی نیستند. برای موثر کار نمودن باید فرامهارت‌هایی (meta-capacities) نیز وجود داشته باشد که در حرفه‌های مختلف یکسان نیستند. یک مهندس معماری و یا مهندس مکانیک نیاز به داشتن یک تصور فضایی بالا دارد، درحالی‌که یک پزشک نیاز به مهارت بالا در ارتباط برقرار نمودن با بیماران و همراهان دارد.

به صورت خلاصه فرامهارت‌ها، توانمندی‌های برتری هستند که معمولاً آموزش آنها در کلاس‌های درس ممکن نیست و فراگیران باید به تدریج و با ممارست و دیدن الگوهای عینی این توانمندی‌ها را کسب نمایند و البته بعضی اعتقاد دارند که شخصیت افراد در یادگیری فرامهارت‌ها نقش بسیار مهمی دارد. به همین دلیل رتبه‌های برتر در کنکور حتماً پزشک و یا دندانپزشک موفق نخواهند بود هر چند که در طول تحصیل نیز بسیار اهل مطالعه باشند. دانشجویان هر رشته از نظر شخصیتی باید خصوصیات متناسب با فرامهارت‌های مرتبط به آن موضوع تحصیلی داشته باشند.

و با توجه به سرعت گسترش دانش بشری و انفجار علمی، فرامهارت‌های بسیاری برای دانشجویان علوم پزشکی مطرح است. دانستن زبان دوم، توانایی بسیار بالا در بکارگیری رایانه، قدرت بالای استنتاج، تندخوانی، قدرت بیان خوب، مهارت در برقراری ارتباط با دیگران، درک مناسب از فلسفه علم و تفسیر صحیح یافته‌های تحقیقات، درک درست از متافیزیک و مواردی از این قبیل از جمله فرامهارت‌هایی است که دانشگاه‌های بزرگ دنیا برای دانشجویان خود قابل هستند.

بر این اساس در عصر جدید، یک معلم خوب فقط مسئول انتقال محفوظات و دستگیری کننده فراگیرنده برای کسب مهارت‌های عملی نیست. معلم الگویی است که باید فراگیرنده را در دستیابی به فرامهارت‌های تخصصی راهنمایی نماید. یک استاد خوب نه با کلام که با رفتار خود در تربیت دانشجوی خود اهتمام می‌ورزد.

و چه والا مقامی دارند اساتید و معلمین که در حافظه من و شما همیشه به عنوان یک الگو نقش بسته‌اند و مسلماً رفتار آنها در فعالیت‌های حرفه‌ای روزمره ما نیز تاثیرات عمیقی گذاشته‌اند. اما آیا می‌دانید از نظر علمی یک الگو (mentor) چه خصوصیتی دارد؟ الگوی خوب باید (ادامه دارد)

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی کرمان

معاونت آموزشی
مرکز مطالعات و توسعه
آموزش پزشکی

تلفن: ۰۳۴۱-۲۱۱۸۰۶۲

فاکس: ۰۳۴۱-۲۱۱۳۰۰۵

E-mail:
medc@kmu.ac.ir

Website:
<http://medc.kmu.ac>

شماره: ۱
یمه دوم بهمین

